

जनज्योति

साप्ताहिक

Janajyoti Weekly

सम्पदा जोगाऔं, पहिचान बचाऔं...

- ◆ ऐतिहासिक, सांस्कृतिक तथा प्राकृतिक सम्पदाको संरक्षण गरौं।
- ◆ सम्पदा क्षेत्रमा फोहोर नगरौं।
- ◆ पुरातात्विक तथा धार्मिक स्थलहरूमा तोडफोड वा क्षति नपुऱ्याऔं।
- ◆ स्थानीय संस्कृति, परम्परा र मूल्य-मान्यताको सम्मान गरौं।
- ◆ सम्पदा क्षेत्रको संरक्षणसम्बन्धी नियम तथा निर्देशनहरूको पालना गरौं।
- ◆ पर्यटक तथा आगन्तुकहरूलाई सम्पदाको महत्त्वबारे जानकारी गराऔं।
- ◆ अनधिकृत निर्माण तथा अतिक्रमणबाट सम्पदालाई जोगाऔं।
- ◆ पुराना सम्पदाहरूको मर्मत सम्भार र संरक्षणमा समुदायको सक्रियता बढाऔं।

सम्पदा जोगाउनु हाम्रो कर्तव्य हो।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

■ वर्ष: ४५ ■ अंक : ०२ ■ २०८३ वैशाख ०६ गते आइतबार ■ Sunday, 19 Apr. 2026 ■ मूल्य रु. ७।-

तामाङ्ग बने उल्कूप्रहरी

दमक/ वडा प्रहरी कार्यालय भद्रपुरका प्रहरी निरीक्षक (इन्स्पेक्टर) मोतीलाल पोखरेल तामाङ्ग २०८२ साल चैत्र महिनाको 'सर्वोत्कृष्ट प्रहरी' घोषित भएका छन्। सागु औंघध नियन्त्रणका लागि सञ्चालित 'अपरिसन ब्राउन्' मा पाएको उल्लेख्य सफलता र क्षतिग्रस्त भौतिक संरचनाको पुर्ननिर्माणमा पुऱ्याएको कुशल नेतृत्वका कारण उनी उल्कूप्रहरी भएका हुन्। कोशी प्रदेश प्रहरी कार्यालय विराटनगरले विभागीय मूल्य-मान्यता र आदेश-निर्देशनालाई उच्च मनोबलका साथ पालना गरी व्यावसायिक इमान्दारीता प्रदर्शन गरेको भन्दै निरीक्षक तामाङ्गलाई यो सम्मान प्रदान **बि.के.टी. पौडेल**

चित्तुवाको आक्रमणबाट घाईते

ईलाम/ इलामको सन्दकपुर गाउँपालिका-१, आलुबारीमा चित्तुवाको आक्रमणबाट दुई जना घाइते भएका छन्। चित्तुवाको आक्रमणबाट आलुबारीका ४२ वर्षीय धनबहादुर राई र ४० वर्षीय प्रेम राई घाइते हुनुभएको हो। शनिवार विहान ११ बजे चित्तुवाले आक्रमण गर्दा दुई जनाको अंगुरार र टाउकोमा चोट लागेको छ। चित्तुवाको आक्रमण पछि सो क्षेत्रमा कसैको प्रहरी चौकीबाट हतरी बढाइएको छ।

हातीले मकैवालीमा क्षति

भद्रपुर/ भद्रपुरमा जङ्गली हातीले स्थानीय किसानहरूको मकैवालीमा क्षति पुऱ्याएको छ। शक्रवार राती भद्रपुर नगरपालिका-३, रङ्गेशडाँडामास्थित कालिका मन्दिर सामुदायिक बजारबाट आएको जङ्गली हातीले वडा नं. ४ का स्थानीय हीरालाल राई लगायतका किसानले लगाएको मकैवाली नष्ट पारेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय भद्रपुरले जनाएको छ। जिल्ला प्रहरी कार्यालय भद्रपुरका प्रवक्ता खगेन्द्रबहादुर खड्काका अनुसार राईले लगाएको करिब १० कठ जमिनमा लगाइएको मकैवाली हातीले खाएर तथा कुल्चिएर नष्ट गरेको छ। यसबाट करिब एक लाख रूपाय बजारको क्षति भएको पाइएको खड्काले जानकारी दिए।

देउवा पक्षले अदालत र निर्वाचन परिणाम मानेन

भन्ने बलिभियो कांग्रेभिन्नको विवाद

जनज्योति समाचार

दमक/ गत पुषमा भएको नेपाली कांग्रेसको विधेय महाधिवेशनले तत्कालिन समापित शेरबहादुर देउवालाई सर्वोच्च नेतृत्वबाट विस्थापन गर्‍यो। महाधिवेशनबाट तेश्रो पुस्ताका युवाहरूको नेतृत्वमा नयाँ नेतृत्व चयन भयो र गगन थापा समापित बने। तर यस कुरालाई देउवालाई तत्कालिन संस्थापनले स्वीकारेन। देउवा पक्ष कानूनी उपचारमा गयो। तर अदालतबाट पनि फैसला देउवा पक्षको नेतृत्व गर्ने पूर्वबहादुर खड्कासहितका नेताहरूको पक्षमा आएन। आन्तरिक जनमत र कानूनले पनि थापा नेतृत्वको कांग्रेसलाई अनुमोदन गर्‍यो।

विशेष महाधिवेशन र अदालतबाट पनि बढारिएको पक्ष भने अझै चुप लागेको छैन। उसले महाधिवेशन र अदालतको फैसला दुवै नमाने अडान कायमै राखेको छ। सर्वोच्च अदालतले नेपाली कांग्रेसको आधिकारिकतासम्बन्धी

विवादमा विशेष महाधिवेशनबाट निर्वाचित समापित गगन थापाको पक्षमा फैसला गरेको थियो। शुक्रवार न्यायाधीशद्वय शारङ्ग सुवेदी र नृपञ्चन निरौलाको संयुक्त इजलासले थापा नेतृत्वका कार्यसमितिको पक्षमा फैसला गरेको हो। यस अघि विशेष महाधिवेशनबाट निर्वाचित गगन थापा नेतृत्वको कमिटीलाई निर्वाचन आयोगले मान्यता दिएपछि शेर बहादुर देउवा र पूर्वबहादुर खड्का माघ ४ गते सर्वोच्चमा रिट लिएर पुगेका थिए।

जेज्जी आन्दोलन पछि देश बाहिर गएका समापित देउवाले उत्तराधिकार खड्कामा सुम्पिएका थिए। खड्का पक्षले शुरुमा विशेष महाधिवेशनले स्वीकारेको थिएन तर भयो। महाधिवेशन भए पनि गगनलाई अझै पक्षमा लिएन तर भयो। उनीहरू कानूनी उपचारमा गए र थापा पक्षलाई अतिव्यक्त गर्न माग गरे तर त्यो भयो। अझै पनि पनि फैसला नमानि रहेको पक्ष अब के गर्ने? कांग्रेसकै लागि पनि चासो र

चिन्ताको विषय बनेको छ। **नमान्ने अडान कायमै**

विशेष महाधिवेशनबाट कार्यकर्ता र सर्वोच्च अदालतबाट कानूनले अनुमोदन गरे पनि पार्टी समापितमा गगन थापा र उनी नेतृत्वको टीमलाई नमान्ने इतर पक्षको अडान कायमै छ। काँग्रेस नेता विमलेन्द्र निधिसे सर्वोच्च अदालतले कांग्रेस विवादसम्बन्धी रिटमा थिपेको फैसलालाई आफूले स्वीकार नगर्ने बताएका छन्। उनले आफू हिजो पनि विशेष महाधिवेशनको पक्षमा नभएको र आज पनि नभएको भन्दै विशेष महाधिवेशनले नेतृत्व स्वम् घोषणा गरिएको भन्दै नमान्ने तर्क गरेका छन्। यस्तै देउवाको विरासत थाम्ने बाटोमा अघि बढेका नेता पूर्वबहादुर खड्का आन्तरिक परामर्शमा जुटेका छन्। सर्वोच्च अदालतले पार्टीको आधिकारिता सम्बन्धी दावर रिट खारेज गरेपछि उनी निकटवर्ती नेताहरूसँग आन्तरिक परामर्शमा जुटेका हुन्। काठमाडौँ **बि.के.टी. पौडेल**

स्थानीय तहको पुनरावलोकन शुरु

दमक/ स्थानीय तहको पुनरावलोकन प्रकृया शुरु भएको छ। यसका लागि सरकारले गाउँपालिका, नगरपालिका र वडाहरूको सङ्ख्या तथा सिमाना हेरफेर गर्ने प्राक्रियालाई व्यवस्थित बनाउन नयाँ मापदण्डको समीक्षा तयार पारेको छ। सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले तयार पारेको गाउँपालिका तथा नगरपालिका र वडाको सङ्ख्या तथा सीमाना हेरफेर, एक आपसमा गाभिन र नगरपालिका वर्गीकरणको पुनरावलोकन समन्वयी मापदण्ड, २०८३ को प्राविमर्क मस्यौदामा यसको स्पष्ट प्रक्रिया तोकिएको छ। कुनै पनि स्थानीय तह वा वडाको सिमाना र सङ्ख्या परिवर्तन गर्न वा दुईवटा पालिका गाभ्नु मुख्यतया चारवटा चरणहरू पार गर्नुपर्ने प्रस्ताव मस्यौदामा गरिएको छ।

यस अन्तर्गत जिल्लास्तरमा अध्ययन समिति गठन र प्रतिवेदन सबैभन्दा पहिले, सिमाना वा सङ्ख्या हेरफेर गर्न आवश्यक छ वा छैन भनेर अध्ययन गर्ने जिल्लामा एउटा समिति बनेछ। जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुखको संयोजकत्वमा बन्ने यो समितिमा सम्बन्धित पालिकाका उपप्रमुख, नापी र मालपोत कार्यालयका प्रमुखसँगै जिल्ला प्रशासन कार्यालयका सहायक प्रमुख जिल्ला

अधिकारी र स्थानीय तहका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत रहनेछन्। यो समितिले जनसङ्ख्या, भूगोल, सुविधा लगायतका आधारमा अध्ययन गरी तीन महिनाभित्र सम्बन्धित स्थानीय तहलाई प्रतिवेदन बुझाउनुपर्नेछ। यस्तै समितिले अध्ययन प्रतिवेदन दिइसकेपछि, सिमाना वा सङ्ख्या हेरफेर गर्ने प्रस्तावलाई सम्बन्धित गाउँसभा वा नगरसभामा लगिनेछ। उक्त प्रस्ताव पास हुनुका लागि सभामा तत्काल कायम रहेका कूल सदस्य सङ्ख्याको दुई तिहाई (२/३) बहुमत आवश्यक पर्छ। दुई तिहाईले पारित गरेपछि, माघ उक्त प्रस्ताव प्रदेश सरकारसम्म पठाइनेछ। यसैगरी स्थानीय तहलाई दुई तिहाईले पारित भएर आएको प्रस्ताव प्रदेश सरकारले अध्ययन गर्नेछ। यदि उक्त प्रस्तावमा तोकिएका मापदण्ड र आधारहरू पूरा भएको देखियो, प्रदेश सरकारले निर्णयसहित सङ्घीय मामिला मन्त्रालयले त्यसको अध्ययन गर्नेछ। अन्त्यमा, मन्त्रालयले उक्त सिमाना वा सङ्ख्या हेरफेरको प्रस्तावलाई अन्तिम स्वीकृतिका लागि नेपाल सरकारको मन्त्रपरिषद (क्याबिनेट) बैठकमा पेश गर्नेछ। मन्त्रपरिषदले पास गरेपछि मात्र सिमाना वा सङ्ख्या हेरफेरको निर्णय लागू हुनेछ।

सार्वजनिक यातायातमा यात्रुमाथि दुर्व्यभार

दमक/ केहि समययता भद्रपुरको दमक र आसपासको क्षेत्रमा सार्वजनिक यातायातमा यात्रुहरू माथि हुने दुर्व्यभार बढेको छ। दुर्व्यभारकै कारण यात्रुहरू दुर्घटनामा समेत पर्ने थालेका छन्। छोटी दूरीका यात्रुलाई बसमा नचढाउने, लामो दूरीका यात्रु तानातान गर्ने र अभ्य व्यहवार गर्ने जस्ता घटना निरन्तर भइरहेका छन्। शनिवार विहान ९:३० बजे कमल गाउँपालिका-५ पाडाजुघडी चोक स्थित पूर्व-पश्चिम लोकमार्गमा भए-अको अको बसले यात्रु चढाउन इन्कार प्रहरीले अनुसन्धान शुरु गरिसकेको जनाएको छ। काठमाडौँबहादुर दमकतर्फ जाँदै गरेको यात्रुवाहक बसले

टाढाको यात्रुलाई तानेर हालेपनि उजुरी परेपछि जरिवाना गरिएको जनाइएको छ। सो बसले दमकबाट पूर्वतर्फ जाने यात्रु चढाउन इन्कार गरेको बताइयो। उक्त बसले धेरै-धरमपुर र डुडामारी जाने यात्रुहरूलाईसमेत ओरालेर दूधबहार गरेको यात्रुको गुनासो छ। त्यसैगरी अको बसले समेत पश्चिमतर्फ जाने छोटी दूरी यात्रुहरूलाई पनि बीचमै ओरालेको यात्रुहरूले बताएका छन्। इलामका प्रहरी कार्यालय दमकका प्रमुख किशोर लम्सालले भने दुर्व्यभारका घटनाहरूको विषयमा अनुसन्धान शुरु गरिएको बताएका छन्। एउटा सार्वजनिक बसलाई जरिवानासहित सचेत गार्डको पनि उत्रने जानकारी दिए।

रानी नाकामा नियम पालना भएन

विराटनगर/ सरकारसँगै सीमा नाकामा राज्य सञ्चालन रोक्न 'कडाड' गरेको दावी गरिरहेदा रानी नाकाबाट रणिया बजारको किम्वेल गरे नेपाली मुद्दा भारत लैजाने गरेका छन्। रामीण क्षेत्रका छोटी भन्सार रोक्न नाकामा १०० रणियाभन्दा बढीको सामान ल्याउने र भन्सार तिर्न माइकिङ गरिरहेको देखिन्छ। सामाजिक सञ्जालमा यस्ता भिडियोहरू भाइरल भए पनि मूख्य नाका रानीमा भने अवस्था उस्तै छ। इटहरी हुने तस्करी र 'क्यान्डि' लाई रोक्न बरामद गर्नकम बढाएको छ।

पुगिगरेका छन्। मोरङ उद्योग व्यापार संघको अध्यक्षनुसार हेरक दिन विराटनगर हुँदै जोगवनी पुगे नेपालीले किम्वमा ५ करोड रणिया बजारको किम्वेल गरे नेपाली मुद्दा भारत लैजाने गरेका छन्। मोरङका प्रमुख जिल्ला अधिकारी यु बराज कटेलले नाकामा कडाड गरिएको बताएका छन्। धाराबन्दी सामान ल्याउने र व्यावसायिक प्रयोजनका लागि ल्याउनेलाई छुट्टयाएर हेर्न भन्सारलाई निशान दिइएको उनको भनाइ छ। पछिल्लो समय प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीले व्यावसायिक रूपमा हुने तस्करी र 'क्यान्डि' लाई रोक्न बरामद गर्नकम बढाएको छ।

ओली डिस्चार्ज

काठमाडौँ/नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी शर्मा ओली २१ दिनपछि विधि विधान अस्पतालबाट डिस्चार्ज भएका छन्। पत्न्यौरीको शल्यक्रिया भएको ६ दिनपछि शनिवार साँझ उनी अस्पतालबाट डिस्चार्ज भएर भद्रपुरको पुण्ड्रिस्थित निवास आएको उनको संचालकाले जनाएको छ। गौरीबहादुर कार्की आयोगको प्रतिवेदनका आधारमा जेज्जी आन्दोलनका घटनामा अनुसन्धान गर्न भन्ने प्रहरीले चैत १४ गते ओलीलाई पक्राउ गरेको थियो। पक्राउपछि काठमाडौँ प्रहरीले उनलाई सोही दिन स्वास्थ्य जाँचका लागि विधि विधान अस्पताल लगेएको थियो। जहाँ स्वास्थ्यमा समस्या देखिएपछि उनी अस्पताल भर्ना भएका थिए। प्रहरीले अस्पतालमै हिरासतमा राखेर उनीमाथि अनुसन्धान अघि बढाएको थियो।

जोगवनीमा नेपाली उपभोक्ताको चाप बढेो छ। नेपाली र भारतीय बजारबीचको मुल्यमा हुने अन्तरका कारण उपभोक्ताहरू जोखिम लिइएर सीमावर्ती भारतीय बजार पुग्ने गरेका छन्। ग्रामीण क्षेत्रको छोटी भन्सार नाकामाजस्तो विराटनगरको रानी नाकामा सुरक्षाकर्मीले त्यति धेरै कडाड पनि गरेको छैन। बैँकक उपभोक्ताहरूको चाप बढेको छ। रानी नाकाबाट रणिया बजारको किम्वेल गरे नेपाली मुद्दा भारत लैजाने गरेका छन्। रामीण क्षेत्रका छोटी भन्सार रोक्न नाकामा १०० रणियाभन्दा बढीको सामान ल्याउने र भन्सार तिर्न माइकिङ गरिरहेको देखिन्छ। सामाजिक सञ्जालमा यस्ता भिडियोहरू भाइरल भए पनि मूख्य नाका रानीमा भने अवस्था उस्तै छ। इटहरी हुने तस्करी र 'क्यान्डि' लाई रोक्न बरामद गर्नकम बढाएको छ।

पानी होईन बिलमात्र आउने धारा

विराटनगर/ विराटनगर महानगरपालिका-६, सरोचियाका बासिन्दाको घरका धारामा पानी आउँदैन। तर मासिक रूपमा बिल भने आई रहेको छ। स्थानीयका अनुसार धाराको मासिक रूपमा न्यूनतम महसुल बुझाउनुपर्ने बिल आइरहेको छ तर सात वर्षमा धारामा पानी भने थोपे फरेको छैन। स्थानीय अस्पद हुनेका अनुसार नेपाल खानेपानी संस्थान अन्तर्गत जोडिएको धाराको पाइप भएको ठाउँमा २०७६ सालमासडक मर्मत भएको थियो। त्यस क्रममा पानीको पाइप टुट्यो। १० घरका लागि जडान भएको पाइप सडक निर्माणका क्रममा टुट्योछ। पुनः जडान भएको छैन। सात वर्षसम्म पानी आपूर्ति प्रणाली मिलाउन नसकेको नेपाल खानेपानी संस्थान, विराटनगर कार्यालयले मासिक रूपमा न्यूनतम ११० रूपायको बिल भने घर घरमा पठाइरहेको छ। हर्जानाका इत्रले पानी पिउन नपाए पनि पैसा बुझाउनुपर्ने बाध्यता रहेको हुँदा नै बिल बढाउँछन्। **बि.के.टी. पौडेल**

ऊँ शान्ति डेन्टल हस्पिटलका सेवाहरू

१) दंत तथा मुख सम्बन्धी सम्पूर्ण परिरक्षण उपचार तथा परामर्श सेवा
२) दंत निष्कासन
३) दंत भर्ना
४) दंतको जर्देबि उपचार गर्नु।
५) कुतिस दंत रक्षण।
६) दंतको खोल राख्ने।
७) दंत नभएको ठाउँमा किन्तु नगर्नु नदी दंत राख्ने।
८) नसिकेको ठाउँमा टिट्टाका सेला बनाउने।
९) अत्याधुनिक मेसिनले सेला बनाउने।
१०) गिज सुनिने, स्वस्थ नखाउने, निजामत रगत आउने तथा धुनिएकाको उपचार गर्नु।
११) Oral-Ulcer तथा Oral-Cancer को परामर्श।
१२) मुसुको साधारण सम्पत्तिको सेवा। Minor Surgery
१३) मुसुको अतिरिक्त सम्पत्तिको सेवा। Major Surgery
१४) दंतको Implant गर्नु।
१५) दंतको OPD गर्नु।

ऊँ शान्ति डेन्टल हस्पिटल

दमक-५ बेलडाणी रोड, डि म्यास अगाडी (फोन: ०२३-२५४९०९६)

नव वर्ष २०८३

को हादिक मंगलमय शुभकामना

नव वर्ष २०८३ सालको शुभ अवसरमा सेवाग्राही, कुषक, देश-विदेशमा रहनु हुने सम्पूर्ण नेपाली द्वाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि, दीर्घायु एवं उत्तरोत्तर प्राणतिको **हादिक मंगलमय शुभकामना** व्यक्त गर्दछौं।

नगेन्द्र बहादुर डाँगी
(प्रोप्राइटर)

कोपिलाडाँगी बहुउद्देश्यीय कृषि फर्म
जौराटन-६, काठमा

सम्पादक/प्रकाशक : गजबहादुर दाहाल
ले-आउट : सुरेन्द्र बस्नेत
मुद्रक : अमरज्योति अफसेट, प्रेस, दमक-११
कार्यालय : दमक-५ फोन:५८०२०२

कृष्णप्रसाद लामिछाने

प्रकाशकीय

बेलैमा ध्यान दिऊ

नेपालका खोलानाला प्रायः तेजगतिका छन् । पहाडबाट तीव्र गतिमा बग्ने पानीले ठूलो परिमाणमा माटो र ढुंगा बगाएर ल्याउँछ, जसले तलतिरका बस्ती र कृषि जमिनामा कटान तथा ढुङ्गानेको समस्या सिर्जना गर्छ । विशेषगरी कोशी, नारायणी, कर्णाली जस्ता ठूला नदीहरू मात्र होइन, साना खोलाखोल्सीहरूले पनि वर्षायाममा विकराल रूप लिने गरेका छन् । खोलाको धार परिवर्तन हुनु, तटबन्ध भत्किनु र नयाँ ठाउँमा कटान सुरु हुनु जस्ता समस्याले हजारौं परिवार प्रतिवर्ष प्रभावित हुने गरेका छन् ।

गत वर्षको बाढीले क्षति पुऱ्याएका धेरै बस्तीहरू अर्को पूर्ण रूपमा पुनर्स्थापित हुन सकेका छैनन् । घरबार गुमाएका नागरिकहरू अस्थायी आश्रयमा बस्न बाध्य छन् । उनीहरूलाई सरकारले दिने भनेको राहत हिलो हुनु, पुनर्निर्माणका कामहरू समयमै अधि नबहुनु जस्ता कारणले पीडितहरू अर्को निराश र त्रासमा छन् । यसले राज्यपालको विश्वासमा समेत असर पार्न देखिन्छ । राहत वितरणमा पारदर्शिता, प्रभावकारिता र शीघ्रता नहुँदा वास्तविक पीडितसम्म सहयोग पुग्न हिलाइ भएको स्पष्ट देखिन्छ ।

वर्षायाममा सडक सञ्चालन पनि उत्तिकै जोरिममा पर्छ । पहाडी क्षेत्रमा पहिरो जाने, सडक भासिने र पुलहरू क्षतिग्रस्त हुने समस्याले यातायात अवरुद्ध हुने गर्छ । यसले दैनिक जनजीवन मात्र होइन, आर्थिक गतिविधिमा पनि गम्भीर असर पार्छ । खाद्यान्न, औषधि र अत्यावश्यक सामग्रीको आपूर्ति प्रभावित हुँदा दुर्गम क्षेत्रका नागरिकहरू थप समस्यामा पर्छन् । तराई क्षेत्रमा भने ढुङ्गानाका कारण सडकहरू लामो समयसम्म सञ्चालन हुन नसक्ने अवस्था सिर्जना हुन्छ ।

यी सबै समस्याहरू वर्षेनी दोहोरिनुमा दीर्घकालीन योजना र प्रभावकारी कार्यान्वयनको अभाव प्रमुख कारण हो । बाढी तथा पहिरो निम्त्याएका लागि वैज्ञानिक अध्ययनमा आधारित पूर्वाधार विकास, नदी न्यवस्थापन, तटबन्ध सुदृढीकरण, र वन संरक्षण जस्ता उपायहरू प्रभावकारी रूपमा लागू गर्न जरूरी छ । साथै, जोरिमयुक्त बस्तीहरूको पहिचान गरी सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राख्नुपर्छ ।

सरकारले केवल विपद् आएपछि राहत दिने दृष्टिकोणबाट अघि बढ्नु पर्याप्त हुँदैन । विपद् न्यवस्थापनलाई पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र पुनःस्थापनाको समग्र चक्रको रूपमा लिनुपर्छ । समयमै मौसम पूर्वानुमान प्रणालीलाई सुदृढ बनाउने, स्थानीय तहलाई स्रोत र क्षमता सम्पन्न बनाउने, र समुदायस्तरमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने काम अत्यन्त आवश्यक छ ।

वर्षायाम नेपालका लागि अवसर र चुनौती दुवै हो । पानी स्रोतको सदुपयोग गर्दै जोरिम न्यूनीकरण गर्न सकेमा यो समृद्धिको आधार बन्न सक्छ । तर, तयारी र न्यवस्थापन कमजोर भएमा यही वर्षा विनाशको कारण बन्नेछ । वर्षायाम सुरु हुने लागेकाले अब हिला नगरी सरकार, स्थानीय तह र सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूले समन्वयात्मक रूपमा काम गर्नु अपरिहार्य छ । जनताको जीवन र सम्पत्तिको सुरक्षा सुनिश्चित गर्नु राज्यको पहिलो दायित्व हो, र त्यसतर्फ गम्भीर पहल हुनेपर्छ ।

जबसम्म कृषिलाई कम्प्युटरमाथि मात्र ध्यान दिने गर्ने अर्थमा मात्रै नभई, तबसम्म वास्तविक परिवर्तन सम्भव हुँदैन। किसान केवल उत्पादनकर्ता होइन, राष्ट्रको जीवनदाता हो-

नेपाल कृषि प्रधान देश हो । यो भनाइ केवल पाठ्यपुस्तकको वाक्य होइन, समाजको वास्तविक अंग हो । देशका ६० प्रतिशतभन्दा बढी नागरिक प्रत्यक्ष रूपमा कृषि पेशामा आवद्ध छन् । कुल गाईस्थ उत्पादनमा करिब २४ प्रतिशत योगदान यसै क्षेत्रबाट आउँछ । पुर्खौँसम्म निरन्तर अत्यासमा रहेको यो पेशाले आफ्नै किसानलाई औषधीयक तालिमविना पनि अनुभवजन्य दक्षता प्रदान गरेको छ । उर्बर माटो, विविध हावापानी, प्राकृत जलस्रोत र बहुआयामिक भूगोलले नेपाललाई कृषि उत्पादनका लागि सम्माननाले भरिएको देश बनाएको छ । यही सम्माननाको भूमिमा आज निराशाको विड उर्मि देखिएको छ । यसको प्रत्यक्ष असर किसानको अनुभवी परिवारमा देखिन्छ । जब किसान रोइरहेको बेला देश हाँसिरहन सक्दैन ।

नेपालको कृषि प्रणाली अर्को पनि परम्परागत र जीवन निर्वाहमुखी छ । अधिकांश किसानले उत्पादनलाई बजारसँग जोड्नेभन्दा पनि परिवारको आवश्यकतामा केन्द्रित बेटी गर्दै आएका छन् । आधुनिक

कृषि क्षेत्रले चाहेको विकास

प्रविधि, उन्नत विड, मल व्यवस्थापन, यान्त्रिकीकरण र वैज्ञानिक कृषि पद्धतिमा पहुँच सीमित छ । उत्पादन लागत उच्च र उत्पादनको मात्रा तथा गुणस्तर अपेक्षाभन्दा कम हुन्छ । मेहनतको तुलनामा आम्दानी न्यून हुँदा किसानमा निराशा स्वाभाविक रूपमा बढ्दै जान्छ । यस्तो अवस्थाले कृषिलाई पैसा होइन, बाध्यता जस्तो बनाइदिएको छ । आधुनिक कृषिको यो निराशाको अर्को कारण बजार संरचनाको कमजोरी हो । किसानले उत्पादन त गर्छ तर त्यसको उचित मूल्य पाउँदैन । विचौलियाको प्रभाव, भण्डारणको अभाव, प्रशोधन उद्योगको कमी र बजार पहुँचको असमानताले गर्दा किसानको पसिनाको मूल्य घटाइदिन्छ । कहिले उत्पादन बढी हुँदा मूल्य घटेर बाली बेतमै सड्न पुग्छ, त कहिले उत्पादन कम हुँदा उपभोक्ताले महँगो मूल्य तिर्न बाध्य हुन्छन् । यसले किसान र उपभोक्ता दुवैलाई घाटा हुन्छ भने विचौलिया मात्र फाइदामा रहन्छन् । यस्तो विकृत संरचनाले कृषिप्रति भरोसा कमजोर बनाउँदै लगेको छ ।

विद्यमना त कृषिप्रधान देश नेपालले दैनिक उपभोगका अत्यावश्यक वस्तु- तरकारी, फलफूल, दुध तथा मासुजन्तु पदार्थसमेत ठूलो परिमाणमा आयात गरिरहेको छ । यो केवल आर्थिक समस्या होइन, आत्मनिर्भरतामाथिको गम्भीर प्रश्न पनि हो । आयातमा निर्भरता बढ्दै गएको वैदेशिक व्यापार घाटा भन्नु चुल्चिन्छ । राष्ट्रिय अर्थतन्त्र कमजोर बन्दै जान्छ ।

जुन माटोले आफ्नै जनतालाई खुवाउन सक्छ, त्यही माटो बाँकी बस्न र विदेशी उत्पादनमा निर्भर हुनु विकासको विडम्वनापूर्ण चित्र हो । कृषियोग्य जमिन बाँकी नेपाली कृषिक्षेत्रको अर्को सञ्चालनका पक्ष हो । सरहर्तको आकषण, निरन्तर कृषिको अभाव र विदेशी प्रत्ययका कारण गाउँ रित्तिए छन् । युवा शक्ति खेतबारी छोडेर विदेशिन थालेपछि खेतीयोग्य जमिन फाँडीमा परिणत हुँदै गएको छ । यसले केवल उत्पादन घटाएको छैन, ग्रामीण सामाजिक संरचनामा पनि गहिरो असर पारेको छ । गाउँको जीवनशैली, परम्परा र सामुदायिक सम्बन्ध

कमजोर कमजोर बन्दै गएको छ । कृषि केवल आर्थिक क्रियाकलाप होइन, यो हाम्रो सांस्कृतिक पहिचानसँग जोडिएको आधार पनि हो, जुन अहिले खरिक्दै गएको छ । सिँचाइको अभाव पुरानो तर अर्को समाधान नभएको समस्या हो । अधिकांश किसान अर्को पनि वर्षामा निर्भर छन् । समयमै पानी नपर्दा खडेरीको सामना गर्नु पर्छ भने अत्यधिक वर्षा हुँदा बाढीले बाली नष्ट गर्छ । यस्तो अनिश्चितताले कृषिलाई जोखिमपूर्ण बनाएको छ । आधुनिक सिँचाइ प्रणालीको विस्तार, जलस्रोतको वैज्ञानिक व्यवस्थापन र मौसम अनुकूल खेती प्रणालीको विकासविना कृषि क्षेत्रलाई स्थायित्व दिन सकिँदैन । कृषि विमा र जोखिम व्यवस्थापनको अभावले किसानलाई भने अशुभकृत बनाएको छ । बाली नष्ट भयो भने किसानसँग क्षतिपूर्ति पाउने भरपर्दो प्रणाली छैन । यसले नयाँ पुस्तालाई कृषिप्रति आकर्षित गर्न असम्भव जस्तै बनाइदिएको छ । केही उत्पादकका साथ कृषिमा लोकोपाय योग्य निराश भाएर विदेशिन थालेका छन् । देशभरि सम्भावना हुँदाहेर पनि त्यसको उपयोग गर्न नसक्नु हाम्रो नीतिगत कमजोरीको प्रमाण हो ।

कृषि क्षेत्रको विकासविना नेपालको समग्र विकास सम्भव छैन भन्ने यथार्थ हामीले गम्भीरतापूर्वक स्वीकार गर्नु पर्छ । उद्योग, पर्यटन वा सेवा क्षेत्र सबैको आधार अन्ततः कृषि र ग्रामीण अर्थतन्त्रमै टिकेको हुन्छ । जब किसानको कृष्योशक्ति बढ्छ, तब मात्र बजार चलायमान हुन्छ । जब गाउँ समृद्ध हुन्छ, तब मात्र सहरको विकास सन्तुलित हुन्छ । कृषिलाई बेवास्ता गरेर विकासको कल्पना गर्नु भनेको जगाविना महल बनाउने प्रयास गर्नु जस्तै हो । अर्को आवश्यकता स्पष्ट छ- कृषिलाई परम्परागत ढाँचाबाट बाहिर निकालेर आधुनिक, व्यावसायिक र सम्मानजनक पेशाका रूपमा स्थापित गर्नु पर्छ । यसका लागि राज्यले स्पष्ट र दीर्घकालीन कृषि नीति तयार गर्नु पर्छ, जसले उत्पादनबढि बजारसम्मको सम्पूर्ण चक्रलाई समेटोस । सिँचाइको विस्तार, कृषि यान्त्रिकीकरण, उन्नत विड र मलको सहज उपलब्धता, उचित

अनुसन्धान र प्रविधिको विकासमा लगानी बढाउनु पर्छ । किसानलाई उत्पादनको उचित मूल्य सुनिश्चित गर्न प्रणाली विकास गर्नु पर्छ । न्यूनतम सम्पन्न मूल्य, सहकारी प्रणालीको सुदृढीकरण, भण्डारण र प्रशोधन पूर्वाधारको विकासले किसानको आम्दानी स्थिर बनाउन मद्दत गर्छ । कृषि विमा प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउँदै जोखिम न्यूनीकरण गर्नु पर्छ, जसले किसानलाई आत्मविश्वासका साथ खेती गर्न प्रेरित गर्छ । युवालाई कृषिप्रति आकर्षित गर्न विशेष कार्यक्रम आवश्यक छन् । आधुनिक प्रविधि, स्टार्टअप अवधारणा, कृषि उद्यमशीलता र डिजिटल बजार प्रणालीले कृषिलाई नयाँ पुस्ताका लागि आकर्षक बनाउन सक्छ । राज्यले उचित वातावरण सिर्जना गर्न सको भन्ने विदेश पलायन भइरहेका युवाले स्वदेशमै अवसर पाउन सक्छन् । किसानको सम्पन्न र कृषिको महत्त्वलाई समाजले पनि बुझ्नु पर्छ । जबसम्म कृषिलाई 'कम प्राथमिकताको पेशा' भनेर हेर्ने मानसिकता परिवर्तन हुँदैन तबसम्म वास्तविक परिवर्तन सम्भव हुँदैन । किसान केवल उत्पादनकर्ता होइन, राष्ट्रको जीवनदाता हो- यो चेतना प्रत्येक नागरिकमा विकसित हुनु आवश्यक छ ।

किसानको आँखामा आँसु छ भने देशको भविष्य उज्यालो हुन सक्दैन । विकासका ठूला नगर, भौतिक संरचनाका अविश्वसनीय परिष्कार र आर्थिक सुचकाङ्कका चम्किला तथ्याङ्कले मात्र समृद्धि सुनिश्चित गर्दैन । वास्तविक समृद्धि तब मात्र सम्भव हुन्छ, जब खेतवारी हरियाली हुन्छ, किसानको अन्तरात्मा मुस्कान देखिन्छ र गाउँमा जीवन्तको स्थान हुन्छ । किसान रोएपछि, देश हाँदैन' भन्ने यथार्थ राज्यले स्वीकार गर्नु पर्छ । यसलाई नीतिगत वाहिर निकालेर आधुनिक, व्यावसायिक र सम्मानजनक पेशाका रूपमा स्थापित गर्नु पर्छ । यसका लागि राज्यले स्पष्ट र दीर्घकालीन कृषि नीति तयार गर्नु पर्छ, जसले उत्पादनबढि बजारसम्मको सम्पूर्ण चक्रलाई समेटोस । सिँचाइको विस्तार, कृषि यान्त्रिकीकरण, उन्नत विड र मलको सहज उपलब्धता, उचित

मुक्तिनाथको सौन्दर्य र हिउँको स्पर्श

रोजीना गौतम नेपाल

चैत २१ गते शनिबार । विहानको ठीक ५ बजे दोर्जे दाइको गाडी कृष्णमोग पाटी प्यालेसको दैलोमा तैनाथ थियो । भोलाभ्याम्टाको तारतम्य मिलाउँदा सवा पाँच भइहाल्यो । त्यो विहान हाम्रो परिवार महिन्द्राको स्कार्पियो चढेर यात्रामा निस्कियो । सहरको चहलपहल छाड्दै अघि बढ्दा मनमा उत्साह र कौतुहल दुवै मिसिएका थिए ।

पवित्र भूमि मुक्तिनाथ पुग्ने उत्कट चाहना पहिल्यै थियो । यसपालि भने आमा-बुवाको योजनामा हाम्रो साथ रह्यो । भगवानले नबोलाई धार्मिक यात्रा सम्पन्न हुन भन्ने मिथक छ, सम्भवतः त्यो संयोग यसपालि मिलेको हुनुपर्छ । काठमाडौँबाट हिँडेको केही घण्टापछि मलेखुमा बाजा खाएर हाम्रो टोली नेपा पहरा पुग्यो । त्यहाँको शान्त वातावरण र हरियालीले थकान मेटाउँदियो । केही समयको विश्रामपछि हामी पोखरातर्फ लाग्यौं ।

पोखरामा खाना खाएर यात्रा पुनः अघि बढ्यो । बाटोले हामीलाई पर्वत हुँदै बगालुड कालिका मन्दिरसम्म पुऱ्यायो । त्यहाँ पुग्दा मनमा अजीब शान्त र श्रद्धाको अनुभूति भयो, मानौं कुनै अदृश्य शक्तिले ऊर्जा भरिदिएको छ । कालिकाको रमणीय वातावरण सच्चै सम्मोहक थियो । त्यसपछि कुश्माको मनो पुल अवलोकन गर्दा त्यो साहसिक संचनानाले मन जित्यो ।

यात्राकै क्रममा म्यादीरीको तातोपानी कुण्ड र रुम्जे भन्ज्या पुग्दा प्रकृतिको अनुपम सौन्दर्यले सबैलाई मन्मथता बनायो । साना नानीदेखि बुढाबुढासम्मै ती दृश्यावलोकनमा केन्द्र भए । युनामै बाटो हिँड्दा हाम्रो टोली अन्ततः जोमसोम पुग्यो, जहाँ थकानी आन्तकले स्वागत गर्‍यो । जोमसोमको बजारमा सरर हावा चल्दाको

बेले रौनकता थियो । भोलिपल्ट हामी कागवेनी लाग्यौं । त्यहाँको चिसो सिरेटोले स्वागत गर्‍यो । काशीगण्डकी किनारमा पर्ने सम्भेर तपो गर्दा एउटा कलत्रिय पूरा गरेको सन्तोष जाग्यो ।

त्यसपछि हाम्रो गन्तव्य थियो- मुक्तिनाथ मन्दिर । बाटोमा विमिसिम पानीसँगै परेको हिउँले यात्रालाई भन्नु रोमाञ्चक बनायो । चारैतिर सेतामै हिमाल र भद्रे गरेको हिउँले बालवालिका मात्र होइन, हामीलाई पनि रोमान्तिन बनायो । दुई नानीलाई छोड्दा पठाएर हामी भने पैदल सिँधी चढ्न थाल्यौं । अक्सिजनको कमी भए पनि श्रद्धा र उत्साहले त्यो कठिनाई भन्ज्याभारथीय धर्मावलम्बीको ठूलो परिस्थिति देखियो । कतिपयले चिसोमा पनि साप्टाङ्ग ढक्कट गरेको दृश्यले आस्था कति बलियो हुन्छ भन्ने देखायो । १०८ धारामा स्नान गरेपछि शरीर मात्र होइन, मन पनि प्रफुल्लित भयो । मुक्तिनाथ मन्दिर हिन्दु र बौद्धमागीको साझा मान मान्ने अर्न्त रूपमा प्रकृतिक सौन्दर्यले भरिएको पर्यटकीय स्थल पनि रहेछ ।

त्यहाँबाट फर्कँदै गर्दा ओरालो बाटोका दृश्य भन्नु मनमोहक लाग्यो । फेरि जोमसोम

र सँगै ब्राह्मण पुजारी पनि देखिन्छन् । पूजा भने वैदिक सनातन धर्मअनुसार नै हुने गरेको पाइयो ।

हिन्दु र बौद्ध धर्मावलम्बी एक पटक मुक्तिनाथ पुगेमा जीवनबाट मुक्ति पाइन्छ भन्ने विश्वासका साथ संसारभरबाट यहाँ आउँछन् । मन्दिर नजिकै बौद्ध गुरु रिम्पोछेको विशाल मूर्ति छ । त्यसको वरिपरि बुद्ध र विष्णुस्वरूप मिश्रित स-साना मूर्तिहरू छन् । ती मूर्तिमा कतिपयले आ-आफ्नो नाम नै लेबाएर टाँसेका छन् । भगवान विष्णुलाई हिन्दु धर्मावलम्बीले मुक्तिदाताका रूपमा पुज्छन् । विष्णुको अत्यन्त प्रिय क्षेत्र भएकाले यसलाई मुक्तिक्षेत्र भनिएको र यहाँ गरिने कर्मद्वारा पितृले मुक्ति पाउँछन् भन्ने अवधारणा छ । वैष्णव र शिवभक्त दुवैको यहाँ उतिकै आस्था देखियो । त्यहाँका गुप्तका अनुसारा मुक्तिनाथको प्रतिमा लक्षणा र 'पडाधारी लोकेश्वर' को प्रतिमा लक्षणा समानता हुनाले पनि हिन्दु र बौद्ध दुवैको तादात्म्य स्थापित भएको हो ।

मुक्तिनाथलाई हिन्दूहरू भगवान् विष्णु मान्छन् भने बौद्धमागीहरू 'आर्यावलोकितेश्वर' भन्छन् । नाम र रूप अलग भए पनि जागतिको पालन र जीवको मुक्तिको दार्शनिक चिन्तन एउटै भएकोले यो सम्बन्ध अर्क बलियो भएको गुरु रिम्पोछेका शिष्यले बताए । यहाँको पुजारी परम्परा, वास्तुशैली र विभिन्न वजार, जटिल र रङ्का तीर्थयात्री शीचको आपसी सहिष्णुता उदाहरणीय छ । अनेक संस्कृति, भेषभुषा र भाषाका श्रद्धालु कतिपय चिन्तन उठाएर आएका छन् । मुक्तिनाथको साझा महत्त्वको प्रमाण हो । पुजारीका अनुसार यहाँ विर्स १९६१ देखि बाहुन पुजारी राख्न थालिएको हो । गणेशहृद्द शहरको मुक्तिनाथ एक महिना पनि नपुग्दै विर्स १९६३ मा महाशारी सुवर्णप्रभाले यहाँ आउने तीर्थयात्रीको भोजनका लागि धर्मशाला बनाएर र हजार ५४ सय २० मुठी माटोको गुठी राखिदिएको थियो ।

हिमालहरूका बारेमा जानकारी

संसारको सर्वोच्च शिखर सगरमाथाका बारेमा त धेरैलाई थाहा छ । त्यसैले यहाँ त्यस बारेका अन्य केहि उच्च शिखरहरूका बारेमा जानकारी दिइएको छ । कञ्चनजंघा विश्वको तेस्रो अग्लो तथा नेपालको दोस्रो अग्लो हिमाल कञ्चनजंघा हो । यसको उचाइ ८ हजार ५ सय ८६ मिटर छ । यो तालेजुङ्ग जिल्लामा पर्छ । पहिलो पटक सन् १९५५, मे २५ मा ब्रिटिश नागरिक जि ब्याण्ड र जे ब्राउनले यो हिमाल आरोहण गरेका थिए ।

लोटसे : विश्वको चौथो अग्लो हिमाल हो लोत्से । यो ८ हजार ५ सय १६ मिटर अग्लो छ । सोलुखुम्बु जिल्लामा पर्ने यो हिमाल महालंगपुर हिमशृङ्खलामा पर्दछ ।

मकालु : विश्वको पाँचौं अग्लो हिमाल हो मकालु । यो ८ हजार ४ सय ६३ मिटर अग्लो छ । संखुवासभामा रहेको यो हिमाल पदयात्राका हिसाबले जति प्रख्यात हुनुपर्ने हो त्यति हुन सकेको छैन । पुर्वाञ्चलको हिसाबले पनि यो हिमाल निकै पछाडी रहेको छ । पहिलोपटक फोर्बेन्का जे कोली र एल टेरिगेले यो हिमाल आरोहण गरेका थिए ।

चोयु : विश्वको छैटौं अग्लो हिमाल हो चोयु । सोलुखुम्बु जिल्लामा पर्ने यो हिमाल ८ हजार २ सय १ मिटरको छ । सन् १९५५ अक्टोबर १९ मा अष्ट्रेलियन एच टीचे र नेपालका पासाङ दावा लामाले यो हिमाल आरोहण गरेका थिए ।

धौलागिरी : विश्वको सातौं अग्लो हिमाल हो धौलागिरी । यो विश्वको उत्कट अन्नपूर्ण परमपर्व शिखरसँग जोडिएको छ । ८ हजार १ सय ६७ मिटर उचाइ भएको धौलागिरी हिमाल सर्वप्रथम स्वीस नागरिक डेडिमेन्डर र ए सेलबटले आरोहण गरेका थिए । यो मनाङ्ग र सप्तर्जङ्ग जिल्लामा पर्दछ ।

मनास्लु : मनास्लु विश्वको आठौं अग्लो हिमाल हो । यो गोरखा जिल्लामा पर्छ । समुद्री सतहबाट ८ हजार १ सय ६३ मिटर अग्लो यो हिमाल सन् १९५६ मे ९ मा जापानका टी डीमिनस र नेपालका ग्यान्सेनो नोबुले पहिलोपटक आरोहण गरेका थिए ।

अन्नपूर्ण : अन्नपूर्ण हिमाल विश्वको दशौं अग्लो हिमाल हो । यो पदयात्राका लागि विश्वभर प्रख्यात छ । समुद्री सतहबाट ८ हजार ९१ मिटर अग्लो यो हिमाल पहिलोपटक सन् १९५० जुन ३ मा फ्रँच नागरिक एम डेरजोन् र एल ल्याचनेलेले आरोहण गरेका थिए ।

पर्यावरण र वन्यजन्तु संरक्षणका लागि सक्तेमेलन

बोटाङ / लोपोन्मुख वन्यजन्तुको संरक्षण र पर्यटन प्रवर्धनमा जोड दिने उद्देश्यले जैविक विविधता तथा रेडपाण्डा - थार अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन २०८३ सुरु भएको छ। जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरण गर्ने तथा लोपोन्मुख वन्यजन्तुको संरक्षण गर्दै पर्यटन प्रवर्धन गर्ने उद्देश्यले दिक्तेल स्पाकोट मङ्गुवागढी नगरपालिकाद्वारा पहिलो पटक दिक्तेल बजारमा जैविक विविधता तथा रेडपाण्डा-थार अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन आयोजना गरिएको हो। यस अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनमा नेपाल, भारत, भुटान, बङ्गलादेश, संयुक्त राज्य अमेरिका, अष्ट्रेलिया र जर्मनीले सहभागिता जनाएका छन्। दिक्तेल स्पाकोट मङ्गुवागढी नगरपालिकाको मुख्य आयोजना तथा कोशी प्रदेश सरकार, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग काठमाडौं, वन तथा भू-संरक्षण विभाग काठमाडौं, राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष काठमाडौं, त्रिभुवन विश्व विद्यालयको सहकार्यमा तीन दिन अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन दिक्तेलमा आयोजना गरिएको हो।

जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरण तथा वन्यजन्तु संरक्षण गर्ने उद्देश्यले 'प्रथम जैविक विविधता तथा रेडपाण्डा-थार अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन' आयोजना गरिएको नगरप्रमुख तीर्थराज भट्टराइले जानकारी दिए। यो सम्मेलन वैशाख ६ गते (आज) समापन हुँदैछ। सम्मेलनमा सहभागी

विभिन्न मुलुकका प्रतिनिधि १० वटा विषयगत कार्ययत्र प्रस्तुत गर्ने कार्यसूची राखिएको नगरपालिकाले जनाएको छ। जैविक विविधता संरक्षण र दीर्घकालीन योजना निर्माण, लोपोन्मुख वन्यजन्तु संरक्षित क्षेत्र र प्राथमिकतामा राख्नुपर्ने विषयहरूको पहिचान, जैविक विविधता संरक्षणमा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धतासँग सम्बन्धित विषयमा छलफल हुँदैछ।

सम्मेलनको उद्घाटन कोशी प्रदेश सरकारका पर्यटन, वन तथा वातावरणमन्त्री श्रीम पराजुली र नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा -प्रतिष्ठान (नाप्ट) का उपकुलपति डा. दिलीप सुब्बाले संयुक्त रूपमा गरेका थिए। सम्मेलनको अवसरमा दिक्तेल बजारमा 'याली प्रदर्शन, विभिन्न जातजातिको सांस्कृतिक भाँकी तथा लोपोन्मुख वन्यजन्तु रेडपाण्डा संरक्षणसम्बन्धी सडक नाटक प्रदर्शन गरिएको थियो। सघीय सरकारको १०० पर्यटकीय गन्तव्य सूचीमा पर्ने 'मुन्दुम ट्रेल' पदमार्ग नजिकको जङ्गलमा रेडपाण्डा पाइने भएकाले 'मुन्दुम ट्रेल-रेडपाण्डा-थार रुट' पदमार्ग प्रवर्द्धन गर्ने नगरपालिकाको योजना छ। किरात समुदायको उदरमस्वल हलेसीस्थित तुवाचुङ जाजमुङ हुँदै मध्यपहाडी लोकमार्ग सडकखण्डको हलु दुईदिने रूपकोटबाट बगैरे भन्ज्याङ, सिक्रीभन्ज्याङ, साप्लुवा, मेरुङ हुँदै मुन्दुम ट्रेल जोड्ने पदमार्गलाई 'मुन्दुम ट्रेल रेडपाण्डा थार रुट' नामाकरण गरिएको छ।

कञ्चनजंघामा पर्यटकको चाप

ताप्लेजुङ / ताप्लेजुङमा अवस्थित विश्वको तेस्रो अग्लो हिमाल कञ्चनजंघा क्षेत्रमा पर्यटकको आगमन सुरु भएको छ। मौसम अनुकूल बन्दै जाँदा अन्तार्रिक तथा विश्वी पर्यटकको चहलपहल बढ्न थालेको हो। कञ्चनजंघा क्षेत्र चैतको पहिलो सातादेखि जेठको तेस्रो सातासम्म भ्रमणका लागि उपयुक्त समय मानिन्छ। कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद, धुन्सा चेकपोस्टका पर्यटन सहायक टोर्नीछिउड शेर्पाका अनुसार पहिलो एक महिनामा १६१ जना विश्वी पर्यटकले भ्रमण गरेका छन्। वर्षमा दुई पटक मुख्य पर्यटकीय याम मानिन्छ। पहिलो चैतदेखि जेठसम्म र दोस्रो

असोजदेखि मङ्सिरसम्म रहेको उनले जानकारी दिए। गत वर्ष पहिलो याममा मात्रै ७२० विश्वी पर्यटक यहाँ आएका धुन्सा चेकपोस्टले जनाएको छ। कञ्चनजंघा आधार शिविर पुन दुई प्रमुख पदमार्ग प्रयोग हुँदै आएका छन्। पाँचथरको गणेशकोश हुँदै शिखरिङ्गा गाउँपालिका भएर र काठमाडौंबाट हवाईमार्ग हुँदै सुकेटार विमानस्थल पुगेर फक्ताङलुङ गाउँपालिकाको वाटो प्रयोग गरी आधार शिविर पुन सकिन्छ। पर्यटकलाई लक्षित गर्दै कञ्चनजंघा पदमार्गमा सानाठूला गरी ५२ वटा होटल सञ्चालनमा रहेका कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषदले जनाएको छ। यसरी सतहबाट तीन हजार

जानकारी

बहुउपयोगी निमः तितो स्वाद, मिठो गुण

आयुर्वेदिक गुणले भरिपूर्ण निम स्वास्थ्ययुक्त खाद्यवस्तु हो। निमको रूखका हेरक भाग औषधिका रूपमा आयुर्वेद विज्ञानमा प्रयोग गरिन्छ। यसको बोका, जरा, पात आदिबाट औषधि बनाइन्छ। निमलाई तीतो अमृतका रूपमा चिनिन्छ। नयाँ वर्ष सुरु हुनु अगावै विगतकाल वर्षको तितोपनालाई च्यापेर आयुर्वेदको मिठासको पखाँइलाई निमको पात खाने चलनले निमको रूपमा बुझाउँछ। आज त्यही निमको पात खाने दिन पनि हो। निम प्राचिनकालदेखि नै एउटा आयुर्वेदिक औषधिका रूपमा प्रयोग हुँदै आइरहेको छ। यो स्वास्थ्यको लागि धेरै किसिमले फाइदाजनक छ। निम, हाम्रो शरीर, छाला तथा कपालका लागि अत्यन्तै फाइदाजनक औषधि हो। निममा भएको एन्टी इन्फ्लेमेट्री तत्वले चाया, डण्डीफोर आदिबाट नियन्त्रण गर्नुका साथै यसको नियमित प्रयोगले स्वास्थ्यलाई राम्रो गर्दछ। यसको जुसले अनुहार तथा शरीरको छालाको रङ्ग निर्धारणमा विशेष भूमिका खेल्ने आयुर्वेद विज्ञानमा उल्लेख छ। निमको पातहरूको रस र शुद्ध महलाई दुई भाग नोमको रस र एक भाग मह अनुपातमा मिलाएर पिउनाले असाध्यै फाइदा गर्दछ। यसरी निमको पात चपाउने गर्दा हाम्रो शरीरको भित्री र बाहिरी दुवै तर्फ स्वास्थ्यकर हुने जनविश्वास र प्रौराणिक मान्यता छ।

आयुर्वेदमा निमलाई विभिन्न रोगनाशक अत्यन्त गुणकारी औषधि मानिन्छ। निमलाई 'औषध बनाउने रूख'को संज्ञासमेत दिइन्छ। यो एन्टिसेप्टिक, एन्टिबायोटिक, पीडानाशक, कुमिनाशक, जीवाणुरोधी, फंगलरोधी, चर्मरोगनाशक हुन्छ। यसका विभिन्न भागमा १५ x १) भन्दा बढी योगिक पाइन्छ। निमको पात, फूल, बीज, जरा औषधीय गुणले भरपूर हुन्छन्। निमले रोगप्रतिरोधी शक्ति बढाउँदा सुनाइ कम गरेर, मुक्त कणलाई हटाएर, हामोमल गतिविधिलाई रोकेर र कोषिका विभाजनमा बाधा उत्पन्न गरेर क्यान्सरको उपचारमा सहायक छ। यस्तै एउटा रस र शुद्ध महलाई दुई भाग नोमको रस र एक भाग मह अनुपातमा मिलाएर पिउनाले असाध्यै फाइदा गर्दछ। यस्तोमा निमको पात चपाउने गर्दा हाम्रो शरीरको भित्री र बाहिरी दुवै तर्फ स्वास्थ्यकर हुने जनविश्वास र प्रौराणिक मान्यता छ।

विश्व प्रसिद्ध व्यक्ति/व्यक्तित्व

अलेक्जण्डर ग्राहम बेल

◆ सुमित्रा सिंह

स्कटल्याण्ड : महान आविष्कारक
जन्म : सन् १८४७ मृत्यु : सन् १८२२

अरे, यसले त कुरा पाे गर्छ, बोल्छ पनि। - यति भन्नेवित्तिकै वाजिलका सम्राटको हातबाट हैरानीपूर्वक टेलिफोनको रिसिभर छुट्टै टुट्न थक्यो। अतीत अलेक्जण्डर ग्राहम बेल बोलिरहेका थिए। यो घटना १८७६ को हो जब उनले अमेरिकाको फिलाडेल्फिया नामक नगरमा लागेको एक प्रदर्शनीमा आफ्नो नयाँ आविष्कारको प्रदर्शन गरे। यो टेलिफोन थियो। अगाडि गएर यो आविष्कारले मानव जीवनमा एक नयाँ क्रान्तिक ल्याइदियो।

बेलको जन्म स्कटल्याण्डको एडिनबरा नामक स्थानमा भएको थियो। उनका बुबा एक अध्यापक थिए। उनको प्रयत्न लाटा-वहिराहरूलाई सुन्ने र बोल्नमा सहायता गर्नु थियो। रोगको कारणले बेलले १८७० मा क्यानडा जानु पर्‍यो। उनले पनि आफ्ना बुबाको जसरी नै लाटा-वहिराहरूलाई सुन्ने - बोल्नमा मद्दत गर्ने काम प्रारम्भ गरे। त्यसपछि उनी अमेरिका गए र त्यहाँ पनि उनले यही कामको एक स्कूल खोले।

बेल अतिरिक्त समयमा केही यन्त्रहरूको निर्माणमा पनि लागिरहन्थे। वोस्टनमा उनले एक यस्तो यन्त्र बनाउने प्रयत्न गरे, जसबाट तारको माध्यमले दूरीबाट अर्को व्यक्तिको आवाज सुन्ने सकिन्थ्यो। जब उनी यस प्रकारको यन्त्रको निर्माणमा लागेका थिए र पटक-पटक परीक्षण गरिरहेका थिए तब वाटसन नामक व्यक्तिले उनको सहयोग गरिरहेका थिए। परीक्षण गर्ने समयमा बेलले आफ्नो यन्त्रबाट आवाज हुँदै वाटसनलाई आफू भएको ठाउँमा बोलाए। वाटसनको लागि यो महान् प्रसन्नताको अवसर थियो। उनी दौडेर बेल भएका ठाउँमा गए र उनले आफूले आवाज सुनेको कुरा बताए। त्यसपछि बेलले आफ्नो यन्त्रलाई 'पेटेन्ट' गराए।

ग्राहम बेल एक कलाकार हुनुको साथ-साथै निकै ब्यालु स्वभावका व्यक्ति थिए। सधै मानिसहरूको सहायता गर्ने इच्छा उनको हुन्थ्यो। उनले लाटा-वहिरा व्यक्तिहरू र लाटा-वहिरा बच्चाहरूलाई बोल्न सिकाउनको लागि एक संस्थाको स्थापना गरे। १९२२ मा क्यानडामा उनको मृत्यु भयो र जब उनलाई अन्तिम संस्कार गरिँदियो, तब उत्तरी अमेरिकाका सबै टेलिफोन-शारकहरूले उनीप्रति श्रद्धाञ्जलि अर्पित गर्न केही समयको लागि आफ्नो टेलिफोन बन्द राखेका थिए।

कला/मनोरंजन

स्वस्तिमाको विशेष 'लाली बजार'

अभिनवी स्वस्तिमा बड्काले आगामी फिल्म 'लालीबजार'लाई आफ्नो करियरकै विशेष रहेको बताएकी छन्। फिल्मबारे शुक्रबार आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा बोल्दै उनले यो फिल्मलाई जीवनभर सम्झिरहने बताइन्।

उनले भनिन्, 'मेरा लागि यो फिल्म निकै विशेष हुन्छ। धेरै वर्षपछि फर्केर हेर्दा पनि म यसलाई सधैं सम्झिरहन्छु। नतिजा जे आए पनि, यो मेरो लागि स्पेशल मोमेन्ट हो।' 'लालीबजार'मा स्वस्तिमाले पश्चिम तराईको सीमान्तकृत समुदायकी महिलाको भूमिका निर्वाह गरेकी छन्। फिल्मले आमा र छोरीबीचको सम्बन्ध, संघर्ष र सामाजिक यथार्थलाई केन्द्रमा राखेको छ। विशेषगरी साहूको शोषणविरुद्ध एक आमाको हतियारको रूपमा ब्याटरीया उत्पन्न हुने गर्नाले दुर्गन्ध हुन्छ। यस्तोमा निमको पात खाने शरीर पखाल्ने वा पुछ्छाङ्ग गर्ने गरे यस्तो समस्या हट्छ। यसका थुप्रै फाइदाहरू छन्। निमलाई सहि रूपमा पहिचान गरी उपयोग गर्न सके स्वास्थ्यलाई धेरै हद स्वस्थ राख्न सकिन्छ।

अभिनवी स्वस्तिमा बड्काले आगामी फिल्म 'लालीबजार'लाई आफ्नो करियरकै विशेष रहेको बताएकी छन्। फिल्मबारे शुक्रबार आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा बोल्दै उनले यो फिल्मलाई जीवनभर सम्झिरहने बताइन्। उनले भनिन्, 'मेरा लागि यो फिल्म निकै विशेष हुन्छ। धेरै वर्षपछि फर्केर हेर्दा पनि म यसलाई सधैं सम्झिरहन्छु। नतिजा जे आए पनि, यो मेरो लागि स्पेशल मोमेन्ट हो।' 'लालीबजार'मा स्वस्तिमाले पश्चिम तराईको सीमान्तकृत समुदायकी महिलाको भूमिका निर्वाह गरेकी छन्। फिल्मले आमा र छोरीबीचको सम्बन्ध, संघर्ष र सामाजिक यथार्थलाई केन्द्रमा राखेको छ। विशेषगरी साहूको शोषणविरुद्ध एक आमाको हतियारको रूपमा ब्याटरीया उत्पन्न हुने गर्नाले दुर्गन्ध हुन्छ। यस्तोमा निमको पात खाने शरीर पखाल्ने वा पुछ्छाङ्ग गर्ने गरे यस्तो समस्या हट्छ। यसका थुप्रै फाइदाहरू छन्। निमलाई सहि रूपमा पहिचान गरी उपयोग गर्न सके स्वास्थ्यलाई धेरै हद स्वस्थ राख्न सकिन्छ।

पानासोनिक इलेक्ट्रोनिकस वल्ड

दमक-६, भाया

विगत दुई दशक अगाडिदेखि उत्पादकहरूको संस्थागत समर्पित एल इलेक्ट्रोनिकस वल्ड प्रकाशक LED, TV, Online UPS इन्वर्टर सवो स्टरेप्राइज, Sound System, Speaker, ह्यान्डी चार्जर, वेडिङ मोडियन साथै कलर, पन्ड्या, फ्रिज, AC वाशर, मोडियन, कौनो सुलभ दस्तान ग्यापरेट्रीका साथै अर्जिन गिफ्टिङ।

साथै यहाँ अर्डर अनुसार सबै प्रकारका UPS, इन्वर्टर, इलेक्ट्रोनिकस वल्ड तयार गरीका साथै सबै प्रकारका रिमोट र इलेक्ट्रोनिक पार्ट्ससह, सेकेण्डहण्ड मोटर र फेन पाइन्छ।

नोट :
 १) गैरकाल हटिपदलगा प्रयोग हुने सबै सामानहरू नगति गरिन्छ।
 २) यहाँ होम सप्लिमाको सेवा पनि उपलब्ध छ।
 ३) सबै प्रकारका सेकेण्डहण्ड सामान पनि विक्री गरिन्छ।

प्री. मनोज सिंह
 ९८४२६२०९३०/९८०४३९१६३९/०२३-५८३१४७

स्वर स्ट्यान्डमा बनाउने ठाउँ
बिजि स्टेशनरी एण्ड छापाखाना
 दमक-६, मोबाइल लाईन।
 ९८०१४१४५२६/९८४३३०३४५२६

टिकटकले हटायो १९ लाख भिडीयो

टिकटकले प्रयोगकर्ताका लागि सुरक्षित डिजिटल वातावरण निर्माण गर्ने प्रतिबद्धता अनुरूप सन् २०२५ को चौथो त्रैमासिक कम्प्युनिटी गाइडलाइन्स इन्फोसंमेट रिपोर्ट सार्वजनिक गरेको छ। सन् २०२४ अक्टोबरदेखि डिसेम्बरसम्मको तथ्यांक समेटिएको यस प्रतिबद्धता कम्प्युनिटी गाइडलाइन्स उल्लङ्घन गर्ने कन्टेन्ट पहिचान गरी हटाउन टिकटकले अपनाएका सक्रिय कदमको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

सन् २०२५ को चौथो त्रैमासिक अवधिमा नेपालमा मात्रै टिकटकले कम्प्युनिटी गाइडलाइन्स उल्लङ्घनकारण कुल १९ लाख २२ हजार ५७७ भिडीयो हटाएको जनाएको छ। अक्टोबरदेखि डिसेम्बरसम्म सक्रिय रूपमा कन्टेन्ट हटाउने दर १९.९% कायम रह्यो, जसमा ९८.६% भिडीयो २४ घण्टाभित्र हटाइएको थियो।

विश्वक्यापी रूपमा, यस अवधिमा टिकटकले कुल १७ करोड ५३ लाख २ हजार ८६ भिडीयो हटाएको छ, जुन यस प्लेटफर्ममा अपलोड गरिएका कुल कन्टेन्टको करिब ०.५% हो। हटाइएका

टिकटकले प्रयोगकर्ताका लागि सुरक्षित डिजिटल वातावरण निर्माण गर्ने प्रतिबद्धता अनुरूप सन् २०२५ को चौथो त्रैमासिक कम्प्युनिटी गाइडलाइन्स इन्फोसंमेट रिपोर्ट सार्वजनिक गरेको छ। सन् २०२४ अक्टोबरदेखि डिसेम्बरसम्मको तथ्यांक समेटिएको यस प्रतिबद्धता कम्प्युनिटी गाइडलाइन्स उल्लङ्घन गर्ने कन्टेन्ट पहिचान गरी हटाउन टिकटकले अपनाएका सक्रिय कदमको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

सन् २०२५ को चौथो त्रैमासिक अवधिमा नेपालमा मात्रै टिकटकले कम्प्युनिटी गाइडलाइन्स उल्लङ्घनकारण कुल १९ लाख २२ हजार ५७७ भिडीयो हटाएको जनाएको छ। अक्टोबरदेखि डिसेम्बरसम्म सक्रिय रूपमा कन्टेन्ट हटाउने दर १९.९% कायम रह्यो, जसमा ९८.६% भिडीयो २४ घण्टाभित्र हटाइएको थियो।

विश्वक्यापी रूपमा, यस अवधिमा टिकटकले कुल १७ करोड ५३ लाख २ हजार ८६ भिडीयो हटाएको छ, जुन यस प्लेटफर्ममा अपलोड गरिएका कुल कन्टेन्टको करिब ०.५% हो। हटाइएका

दैनिक राशिफल

आज मिति १०२९ साल वैशाख ०६ गते आइतबार 19 April 2026 तिथि: द्वितीया

ज्यो. लक्ष्मी प्र. टकाल
 ठेगाना : कञ्चनजंघा क्षेत्र, साउन्दाख अञ्चल, विज्जु, उदर संरक्षणकाली, काठमाडौं।
 ९८४७३५०८२/९८४७३५०८२

सोम	च छे ले ला लि ले ले अ	कर्म	हि हु हे हो डा डि डु डे डो	तुला	रा री र रे रो ता ती तु ते	सबुर	भो जा जी जि जु खे खो ना नी
	तिरगत बढ्ने। मातलीको प्रजाती।		आईबहिनिको सहयोग। पराक्रम बढ्ने।		मातामा कष्ट। सर्व बढ्ने।		साथीआईको प्रजाती। कार्यमा सफलता।
बुध	इ उ ए ओ वा वि वु वे वे	सिंह	मा मि मु मे मो टा टि टु टो	बृषिक	तो ना नि नै ने तो या वि यु	कुम्भ	नै जे जो सा सी से सो द
	पढाईमा सफलता। लाजीला राम्रो चल्ने।		पढाईमा सफलता। आयला वृद्धि।		माज-सठमाज सहायी। दाजु काकाबाब सहयोगी।		दुईटलाको शत्रु। शत्रु बढ्ने।
मिथुन	का कि कु कू खे के को हा	कन्या	टो पो पी पौ ण ठ प थो	धनु	ब बो भा भी भ भा फा ड मे	मीन	दि दु ध भु अ दे दो चा ची
	पारिवारिक समस्या। सर्वमा वृद्धि।		विवाहमा गोजाज। लाजीला उठले।		विवाहबाट सहयोग। आर्थिक उन्नती।		प्रेतमा सफलता। पारिवारिक सुख।

मासिए गोठ, हराए पाखी

पाँचथर/ पाँचथरका उच्च क्षेत्रमा गरिँदै आएको भेडापालन अखिल हराउँदै गएको छ। भेडीगोठ मासिए पछि भेडावाट उत्पादन हुने उनमा आधारीत हस्तकलाका सामान पनि पाइउन छाएको छ। साठीको दशक सम्म पाँचथरको फालेलेउर याडवाराक क्षेत्रका उच्च पहाड र हिमाली क्षेत्रमा मात्रै १० वटाभन्दा धेरै भेडीगोठ थिए। गोठमा पाँच हजारभन्दा बढी भेडा भैँटिन्थे। प्रायः लेकाली खर्कहरू हजारौं भेडाका बथान बसाम्मे हुन्थे। पछिल्ला समय खर्कमा भेडासँगै भेडीगोठको सङ्ख्या ह्वाते घटेको छ। कुनै समय १० वटा रहेका भेडीगोठ अहिले दुई वटामा सीमित भएका छन्। भेडाको संख्या पनि पाँच सयमा झरेको छ। पछिल्लो समय भेडामा लाने रोग, चरनक्षेत्र घट्दै जानु, जङ्गली जनावरको आक्रमण र उनजन्त्य

घरेलु उद्योग बन्द हुँदै जानु भेडापालकका मुख्य चुनौती बनेका छन्। पहिले पहिले भेडाको उनबाट राडीपाखी र लुकुनी जस्ता सामग्री तयार हुन्थे। राडीपाखी ओझ्याउन प्रयोग हुन्थे भने लुकुनी चौरी र भेडापालकले लगाउँथे। पछिल्लो समय बजारमा उत्पादन भएका गलेचालामातका सामग्रीले राडीपाखी विस्थापन गर्न थालेको व्यवसायी बताउँछन्। परम्परागत सिप हस्तान्तरण नहुँदा यस्ता सामग्री बुन्ने र बनाउने परम्परागत धरेलु उद्योग पनि क्रमशः लोप हुने अवस्थामा पुगेका छन्।

भेडाको सङ्ख्या घट्दै जाँदा उनबाट तयार पारिने लुकुनी र राडीपाखी जस्ता मौलिक सामग्री पनि क्रमशः खोल्न छाडेका छन्। फालेलेउर र याडवाराकका माथिल्लो भूभागलाई मुख्य वासस्थान बनाउने भेडीगोठ बख्झामा इवानागरी र तानवानगी जस्ता हिमाली भूभागसम्म चढाउँछन्। ती गोठ साउनको दोस्रो साता सत्रिक्रम र पश्चिम बङ्गालसँग जोडिएको तीन सिमाना नाजकोको गोसा क्षेत्रबाट ओरालो लाग्छन् र हिउँदभर औलो क्षेत्रमा चरेर चैत लागेपछि पुनः थातथलो उक्लिन थाल्छन्। यतिबेला तल्ला खर्कमा चर्न आएका भेडीगोठ पुनः उच्च पहाडी भूभागतिर फर्किन थालेको फालेलेउर-२ का भेडापालक धनबहादुर राईले जानकारी दिए। उनका गोठमा भने अहिले तीन सयभन्दा बढी भेडा छन्। भेडीगोठलाई जङ्गली जनावरबाट जोगाउन गोठालाले भोटे कुकुको सहारा लिने गरेका छन्। यस वर्षको हिउँदमा भेडीगोठ क्षेत्रका सुइ, फुलतान, दाङलेपा, माङ्गलेबुङ र चरी भन्ज्याङलमायातका स्थानमा भेडापले घाँस खाइसकेको भन्ने भेडापालकले बताएका छन्।

भाषापामा कांग्रेस अभियान

दमक/ नेपाली कांग्रेसले जरा अभियान भाषापामा पनि शुरु गरेको छ। केन्द्रीय प्रतिनिधिसभ बसन् भद्राङ र रुद्रबहादुर केन्द्रेबाबोको उपस्थितिमा बृहत् बैठक सम्पन्न गर्दै अभियान शुरु गरिएको हो। जरा अभियानमा भाषाका लागि केन्द्रीय प्रतिनिधि एवं वृहत् बैठकका प्रमुख अतिथि बसन् भद्राङले विचारगत सन्देशमा वितरणमा देखाएका अनिष्टता निवन्धन गरेर पार्टीको नीति, विचार, सिद्धान्त, कार्यक्रमलाई पालना गरिँदै अनुशासन पालना गर्ने बाल्बालिक विचारधारासहित सन्देश प्रसारण गर्ने अभियानलाई जानकारी दिए। जरा अभियानका लागि केन्द्रीय प्रतिनिधि एवं कार्यक्रमका विषय अतिथि रुद्रबहादुर केन्द्रेबाबोले गगन थापेला नेपालको कांग्रेसले कानुनी रूपमा बैधता प्राप्त गरेपछि कांग्रेसभित्रको विवाद समाप्त भएको आशा राखे। कार्यक्रममा कांग्रेस भाषाका सभापति देउबजार देवेले अभियान सफल बनाउन क्षेत्र, प्रदेशभाषा क्षेत्र, गाउँ/नगर र वडा समितिलाई सक्रिय हुन आग्रह गर्दै समर्थनमा साथी साथीसहित अर्थात्बाँच गरिसके जानकारी दिए।

नेपाली कांग्रेस भाषाको आगोजनमा पार्टीका केन्द्रीय, पूर्व केन्द्रीय सदस्य, सांसद, पूर्व सांसद, कोशी प्रदेश समितिमा पदाधिकारी, सदस्य, जिल्ला कार्यसमितिका पदाधिकारी सदस्य, महासमितिले सदस्य, महाविभाग प्रतिनिधि, मातृ तथा शुभेच्छुक सचसन्ध्याका केन्द्र, प्रदेश र जिल्लाका प्रतिनिधिहरूको सहभागितामा सम्पन्न बैठकले जरा अभियान वडा रहस्यम पुन्याएर केन्द्रले निर्धारण गरेको समयमा सम्पन्न गर्ने निर्णय गरेको छ।

साथी होइन... विराटनगर खानेपानी सुधार आगोजना अन्तर्गत नयाँ पाइप विस्तारको काम अन्तिम चरणमा पुगेको छ। विराटनगर महानगरपालिकाभित्र ५८ किलोमिटर दूरीमा पानी आपूर्ति प्रणालीका लागि नयाँ पाइप जडान भइरहेको समयमा समेत संस्थानले सात वर्षदेखि महसुल उठाइरहेको, सरोचिनी टोलमा पनि पाइप विस्तार गर्ने योजनामा नसमेतेको गुनासो स्थानीयको छ। नेपाल खानेपानी संस्थान विराटनगरका प्रमुख नलासो रौनियारले स्थानीयले भने जस्तो गुनासो अहिलेसम्म नआएको दावी गरेका छन्। उनले स्थानीयले महसुल भुक्तानी गरिरहेको तर पानी नपाएको अवस्था रहेको भए तत्काल मुक्तिया समाधान गरिने जनाएका छन्।

प्रविधि मार्फत सरकारी काम

दमक/ राष्ट्रिय परिचयपत्रको नम्बरमावीरमा मतदाता नामावलीमा 'अनलाइन'वाट नाम दर्ता गरेको सङ्ख्यामा वृद्धि भएको छ। निर्वाचन आयोगको केन्द्रीय कार्यालयले मतदाता नामावली सकलन तथा अद्यावधिक कार्यक्रम पुनः सुरु गरेको पछि परिचयपत्र बनाएका अधिकारी मतदाताले अनलाइनबाट नाम दर्ता गराउन थालेको जिल्ला निर्वाचन कार्यालयका निर्वाचन अधिकारी दीपेन्द्र कँडेलले जानकारी दिए। उनका अनुसार आवेदन दिएकामध्ये करिब ९० प्रतिशतले अनलाइनबाट नाम दर्ता गरेका छन्। हाल सम्म राष्ट्रिय परिचयपत्रबाट ३३५ र कार्यालयमा भौतिक रूपमा उपस्थित भएका पाँच जना गरी ४४० जनाले मतदाता नामावलीमा नाम दर्ता गरेको निर्वाचन अधिकारी कँडेलको भनाइ छ। मतदाता नामावली सकलन तथा अद्यावधिक गर्न यहाँका सबै स्थानीय तहलाई पत्राचार गरिएको छ। मत फागुन २१ को प्रतिनिधिसभा निर्वाचनमा जिल्लामा ३४ हजार २८० महिला मतदाता र ३७ हजार ४५९ जना पुरुष मतदाता गरी जम्मा ७१ हजार ७३९ जना मतदाता सङ्ख्या कायम रहेको थियो।

तामाङ... गरेको हो। चैत्र महिनाभित्र मात्रै लागू औषध कारोबारमा संलग्न १५ वटा मुद्दा दर्ता गरी ३२ जना अभियुक्तलाई पक्राउ गर्ने उनी सफल भएका छन्। उनले जेन्सी आन्दोलनका क्रममा पूर्ण रूपमा क्षतिग्रस्त बनेको बडा प्रहरी कार्यालय भद्रपुर र ब्यारेकको मर्मत सम्भारमा उनले विशेष सक्रियता देखाएका थिए। स्थानीय निकाय, विभिन्न संघ-संस्था र स्थानीयवासीसँग सम्बन्ध गरी कार्यालयका लागि आवश्यक फर्निचर, बिद्युतीय सामग्री व्यवस्थापन र भेजी विटको पुनः स्थापना गर्न उनले तत्त्ववायी भूमिका निर्वाह गरेका छन्।

मठौं... गोल्फ्टारस्थित निवासमा नेता खड्का शनिवार बिहानैदेखि आन्तरिक छलफलमा रहेका उनीनीकट नेतारहले जानकारी दिएका छन्। यसैगरी कांग्रेस नेता डा.प्रकाशशरण महतले पार्टीको आधिकारिकता विवादमा सर्वोच्च अदालतबाट अपेक्षित फैसला नभएको बताएका छन्। सर्वोच्चले गगन थापा जेत्त्वको कार्यसमितिलाई नै मान्यता दिएपछि उनले यसको प्रतिक्रिया दिएका छन्। पूर्वसभापति शेरबहादुर देउवाविकेट मानिने उनले सर्वोच्चको फैसला अपेक्षा गरेकाले नआएको तर अदालतको फैसला मान्दैन भन्ने नमिले भएकाले अब कसरी अगाडि बढ्ने छलफलपछि थप निर्णय गर्ने बताएका छन्। उनले सर्वोच्चको फैसलापछि कानुनी लडाइँ सकिएको भएपनि राजनीतिक रूपमा बाँकी नै रहेको समेत बताएका छन्।

विषय हरजितको होइन... नेपाली कांग्रेसका सभापति गगन थापाले सर्वोच्च अदालतको फैसला कसैको जित-हारको विषय नभई विधि, प्रक्रिया र लोकतान्त्रिक अभ्यासको विषय भएको बताएका छन्। सर्वोच्चले

रानी..... गरेका छन्। नेपाली बजारको तुलनामा जोगवनीमा खानेपानी प्रतिलिटर रुन्डै १०० रूपियाँ सस्तो पड्ने भने चिनीमा प्रतिकिलो ३० रूपियाँसम्म बचत हुनेछ। महँगिले आजित भएका उपभोक्ताका लागि यो बचत ठूलो राहत हुने भएका कारण जोगवनीमा भिड लागेको हो।

आफू जेत्त्वको कार्यसमितिलाई आधिकारिकता दिएपछि पार्टीका सबैलाई एकताबद्ध बनाउँदै पार्टीलाई फेरि अखिले बनाउने साक्षा यात्रामा अघि बढ्ने वातावरण बनाएको बताएका छन्। उनले भनेका छन्, 'यो कुनै जित-हारको विषय होइन, विधि, प्रक्रिया र लोकतान्त्रिक अभ्यासको विषय हो। पार्टीका सदस्य र शुभेच्छुकहरू, देशभित्र बा बाहिर जहाँ भए पनि, अब आफू-आफ्नो ठाउँबाट अफ्र जिम्मेवारीका साथ पार्टीको एकता र पुनर्जागरणका लागि सकारात्मक भूमिका हुनेछ भन्ने मेरो विश्वास छ।' पार्टीलाई एकताबद्ध बनाउनको लागि सभापतिको हैसियतले सबैभन्दा ठूलो जिम्मेवारी आउने भएको उल्लेख गरेका छन्। उनले थपेका छन्, 'पन्थी महाविधेयको प्रक्रिया अगाडि बढिसकेको छ। महाविधेयसहित सफल पाइप पार्टीलाई स्थापना र सुदृढ बनाउन आवश्यक रूपमा उपयोग्य गरौं। अग्रजहरूको योगदानको सम्मान गर्दै, नयाँ पुस्ताको आकाङ्क्षा सम्बोधन गर्ने सक्ने र समुलत नेपाल बनाउन योगदान दिन सक्ने पार्टी बनाउन अब हामी सबै एक दिक्का भएर अघि बढौं।'

तुलो ट्याङ्कीमा कम्प्रेसर प्रविधि युक्त
भाषा सेफ्टी ट्याङ्की तथा ढल सरसफाई
दमक :
देवीप्रसाद सिटौला
(९८४२७६०२६५ / ९८२४९७९९८५)
बिताँलोड:
राजकुमार श्रेष्ठ
९८०६०१०८९१

अत्याधुनिक प्रविधिद्वारा उत्पादित
भाषाली इटा
खजाटमा
दुलो साइजको ईटा उपलब्ध छ।
सम्पर्कका लागि:
मगतवा बस्नेत : ९८२४६७००३१
उद्योग सडकपथ : ९८०४४०१४४२

मनाकामा डेन्टल केयर
विशेष अफरका साथ
यहाँ आधुनिक प्रविधिबाट दाँत र मुख सम्बन्धी सम्पूर्ण उपचार विशेष छुटका साथ गरिन्छ।
Dr. Nabin Kant Chaudhary
Consultant Oral & Dental Surgeon
BDS Bangladesh (RU) NMC No.: 19332
दमक-६, खानारोड (भाषा)
Call: 9819041615/9810315415

धर्मप्रचारको आरोपमा पक्राउ

विराटनगर/ धर्म प्रचारमा संलग्न रहेको आरोपमा प्रहरीले विराटनगरबाट ६ जना विदेशी नागरिकलाई पक्राउ गरेको छ। विराटनगर महानगरपालिका-१२ स्थित होटल इस्टर्न स्टारमा अवैध रूपमा धर्म प्रचार गरिरहेको अवस्थामा प्रहरीले सिगापुरका नागरिकहरूलाई नियन्त्रणमा लिएको हो। शनिवार विहान होटलको सभा हलमा 'लाफिङ बुद्ध' सम्बन्धी धार्मिक कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेको विशेष सूचनाका आधारमा प्रहरीले उनीहरूलाई पक्राउ गरेको मोरङका सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी सरोज कोइरालाले जानकारी दिए। पक्राउ पर्नेमा कार्यक्रमा मुख्य नेतृत्वकर्ता सिगापुरका नागरिक को वी हर् र लोह ली डेवसहित ६ जना विदेशी नागरिक रहेका छन्। कार्यक्रममा नेपाली सहयोगी निरा राजभण्डारी र १६ वर्ष मुनिका ११ जना किशोरीसहित ३० जनाजति सहभागी थिए। प्रहरीका अनुसार हालैत्र लाफिङ बुद्धको पूर्ति गरेका गतिम बुद्धको जानकारी रामेछाप प्रिशासन दिने वनहानामा धर्म प्रचार भइरहेको थापिएको हो।

दन्त तथा आँखा शिविर

दमक/ दमक ८ मा निशुल्क दन्त तथा आँखा शिविर सम्पन्न भएको छ। बालुवाटार टोल विकास संस्थाको आगोजना तथा ८ नं. वडा कार्यालयको सहकार्यमा शिविर सम्पन्न भएको हो। शिविरको वडाध्यक्ष दिपेश दाहानले उद्घाटन गरेका थिए। शिविरमा दन्त परीक्षण तर्फ प्राविधिक सहयोग दमक ६ थानारोडमा रहेको आमा डेन्टल केयर प्रा.वि. तथा आँखा परीक्षण तर्फ विर्ता ज्योति आँखा अस्पतालको प्राविधिक सहकार्य रहेको थियो। शिविरमा १५२ जनाको दन्त परीक्षण साथै ३७ जनाको निःशुल्क दन्त खालिनुका साथै आवश्यकता अनुसार औषधि वितरण गरिएको थियो। यसै दुई सय भन्दा बढीको आँखा परीक्षण साथै निःशुल्क चस्मा वितरण गरिएको थियो।

सेवा सरल पार्न निर्देशन

दमक/ गृह मन्त्रालयले देशभरका जिल्ला प्रशासन कार्यालयलाई 'एकद्वार सेवा प्रणाली' लागू गर्नेसहित नौ बुँदे निर्देशन जारी गरेको छ। मन्त्रालयले जिल्ला प्रशासन कार्यालय र इलाका प्रशासन कार्यालयले दिने सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउनका लागि जस्तो निर्देशन गरेको हो। मन्त्रालयले जारी गरेको परिपत्रमा चालु आवमै विचमान वजेटबाट नै एकद्वार सेवा प्रणाली लागू गर्न आवश्यक प्रवन्ध गर्दै आगामी आवका लागि सुधार कार्य गर्न आवश्यक न्यूनतम बजेट माग गर्न पनि भनिएको छ। प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई नेपाल सरकारको प्रतिनिधिका रूपमा प्रचलित कानूनवमोजिम जिल्लामा शान्ति सुव्यवस्था र सुरक्षा कायम गर्दै जनताको जीउ, धन र स्वतन्त्रताको संरक्षण गर्ने, सार्वजनिक सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता, सुशासन सुदृढीकरण तथा विकास व्यवस्थापनमा सहजीकरणजस्ता महत्त्वपूर्ण प्रशासकीय भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ने भूमिकासमेत गृहमन्त्रालयले स्मरण गराइएको छ। उक्त निर्देशनमा गृहमन्त्री सुधन गुरुङले पदवहाली गरेको दिन मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकाय मूलतः जिल्ला प्रशासन कार्यालय र इलाका प्रशासन कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवाहरू एकद्वार प्रणालीबाट गर्ने व्यवस्था मिलाउन निर्देशन भएको र नेपाल सरकार मान्यपरिपत्रबाट गत चैत १३ गते स्वीकृत शासकीय सुधारका एक सय कार्यसूचीमा सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा नागरिकको विश्वास जित्ने गरी गुणात्मक सुधार, सुशासन सुदृढीकरण, प्रष्टाचार नियन्त्रण समेतका विषयलाई केन्द्र विन्दुमा राखेर कार्यसम्पादन गर्नुपर्नेलागायत विषय उल्लेख रहेको छ।

नव वर्ष २०८३
को हार्दिक मंगलमय शुभकामना
नव वर्ष २०८३ सालको शुभ अवसरमा सेवाग्राही, कृषक, देश-विदेशमा रहनु हुने सम्पूर्ण नेपाली दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि, दीर्घायु एवं उत्तरोत्तर प्रगतिको **हार्दिक मंगलमय शुभकामना** व्यक्त गर्दछौं।
लोक बहादुर राउत (अध्यक्ष)
मधुमामा कृषक समूह परिवार
जौराटह-६, काँपा

नव वर्ष २०८३
को हार्दिक मंगलमय शुभकामना
नव वर्ष २०८३ सालको शुभ अवसरमा सेवाग्राही, कृषक, देश-विदेशमा रहनु हुने सम्पूर्ण नेपाली दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि, दीर्घायु एवं उत्तरोत्तर प्रगतिको **हार्दिक मंगलमय शुभकामना** व्यक्त गर्दछौं।
जीवराज कार्की (अध्यक्ष)
जनजागरण कृषक समूह परिवार
जौराटह-६, काँपा